

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIC SURINAME**

WET van 9 juli 2008, houdende goedkeuring van de toetreding van de Republiek Suriname tot het op 17 juli 1998 totstandgekomen "Rome Statute of the International Criminal Court".

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIC SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is de toetreding van de Republiek Suriname tot het op 17 juli 1998 totstandgekomen "Rome Statute of the International Criminal Court" aan de goedkeuring van De Nationale Assemblée te onderwerpen, welke goedkeuring ingevolge artikel 104 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname bij wet moet worden verleend;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

De toetreding van de Republiek Suriname tot het op 17 juli 1998 te Rome totstandgekomen "Rome Statute of the International Criminal Court" wordt goedgekeurd.

Artikel 2

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt inwerking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Justitie en Politie en de Minister van Buitenlandse Zaken zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 9^e juli 2008

R. R. VENETIAAN.

Uitgegeven te Paramaribo, de 9^e juli 2008
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.S.H. HASSANKHAN

WET van 9 juli 2008, houdende goedkeuring van de toetreding van de Republiek Suriname tot het op 17 juli 1998 totstandgekomen "Rome Statute of the International Criminal Court".

MEMORIE VAN TOELICHTING**A. Algemeen.**

In 1998 werd het Statuut van Rome door 120 landen aangenomen. Het Statuut van Rome trad op 1 juli 2002 in werking, nadat 60 lidlanden het Statuut van Rome hadden ondertekend en geratificeerd. Vanaf die datum is het Internationaal Strafhof (ICC) ook operationeel geworden. Het doel van het Internationaal Strafhof is de bestrijding van de meest ernstige internationale misdrijven, zoals vervat in artikel 5 van het Statuut van Rome. Het Internationaal Strafhof is een permanente strafhof dat rechtsmacht heeft over de meest ernstige internationale misdrijven.

In artikel 5 van het Statuut van Rome zijn de misdrijven genoemd waarop het Internationaal Strafhof rechtsmacht heeft. Het betreft genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven. Het Internationaal Strafhof zal ook rechtsmacht hebben over het misdrijf van agressie voorzover hieromtrent in het Statuut van Rome een definitie is gegeven.

Als belangrijke voorlopers van het Internationaal Strafhof kunnen genoemd worden het Joegoslavië Tribunaal (ICTY) en het RwandaTribunaal (ICTR). Deze ad-hoc tribunalen werden door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties opgericht in verband met het conflict in Bosnia-Herzegovina, Croatia en Rwanda in de jaren 90.

Kenmerkend van deze tribunalen is dat die zich beperken tot een bepaald conflict of een bepaalde plaats, hetgeen niet het geval is met het Internationaal Strafhof. De rechtsmacht van het Internationaal Strafhof beperkt zich niet tot een bepaald conflict of een bepaalde plaats, maar heeft een mondiaal karakter.

Met de oprichting van het Internationaal Strafhof is ook een belangrijke doorbraak gemaakt in het internationaal recht. Het Internationaal Strafhof is een instituut welks rechtsmacht steeds inroepbaar is ten laste van individuele personen, die in zoverre in het internationaal recht als volwaardige rechtssubjecten worden erkend. Artikel 25 leden 1 en 2 van het Statuut van Rome bepaalt in dit kader het volgende:

- (1). *The court shall have jurisdiction over natural persons.....*
- (2). *A person who commits a crime within the jurisdiction of the court shall be individually responsible and liable for punishment in accordance with the statute.*

De totstandkoming van het Statuut van Rome in 1998 is dan ook in het bijzonder een doorbraak in de ontwikkeling van het internationaal strafrecht. Op basis van het Statuut van Rome zijn individuen persoonlijk strafrechtelijk aansprakelijk voor de in het Statuut genoemde ernstige internationale misdrijven.

Daarbij speelt hun persoonlijke status als staatshoofd of constitutioneel orgaan van de staat geen rol meer (*artikel 27 Statuut: this statute shall apply to all persons without any distinction based on official capacity*).

Ook is het in dit kader niet van belang of het nationaal recht van de staat, in wiens feitelijke rechtsmacht de verdachte zich bevindt, het volkenrechtelijke strafrecht adequaat heeft vertaald in nationaal recht.

B. Het beginsel van complementariteit.

Het Internationaal Strafhof gaat niet primair uit van een wereldgerechtshof. Primair bij het Internationaal Strafhof is om landen in de wereld aan te sporen tot de vervolging en de berechting van de plegers van de ernstige internationale misdrijven over te gaan. Dit beginsel van complementariteit betekent dat primair de verantwoordelijkheid tot de vervolging en berechting van bedoelde misdrijven bij de landen zelf ligt. Het Internationaal Strafhof heeft dus een secundaire of complementaire rechtsmacht.

In dit kader wordt verwezen naar de preambule van het Statuut van Rome, waarin is aangegeven dat het de plicht van elk land is om haar strafrechtelijke jurisdictie ook te doen gelden voor bedoelde misdrijven. Artikel 1 van het Statuut geeft voorts uitdrukkelijk aan dat het Internationaal Strafhof complementair is aan het nationale strafrecht systeem. Om hieraan inhoud te geven zullen door de lidlanden bedoelde misdrijven in hun respectieve nationale wetgeving strafbaar moeten worden gesteld (legaliteitsbeginsel zie artikel 131 Grondwet jo. artikel 1 Wetboek van Strafrecht).

Het bovenstaande heeft tot gevolg dat voorzover een misdrijf, waarover het Internationaal Strafhof rechtsmacht heeft, is gepleegd en door een partijstaat wordt onderzocht, vervolgd en berecht, het Internationaal Strafhof niet aan de orde is.

Aan de andere kant is het Internationaal Strafhof erop gericht om de plegers van bedoelde misdrijven ook niet straffeloos te laten. Dit houdt in dat het Internationaal Strafhof de bevoegdheid heeft om rechtsmacht te claimen voorzover partijstaten om verschillende redenen tekort zijn geschoten in de opsporing en vervolging van de binnen de rechtsmacht van het Internationaal

Strafhof vallende misdrijven (zie in dit kader artikel 17 van het Statuut).

C. Misdrijven waarover het Strafhof rechtsmacht heeft.

1. Internationale misdrijven

In de preambule en in artikel 5 van het Statuut van Rome zijn aangegeven dat de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof zich beperkt tot de meest ernstige internationale misdrijven. Artikel 5 geeft een opsomming van de misdrijven waarop het Internationaal Strafhof rechtsmacht heeft, namelijk:

- a. genocide;
- b. misdrijven tegen de menselijkheid;
- c. oorlogsmisdrijven en
- d. het misdrijf van agressie

Ad. a.

De definitie van het misdrijf “*genocide*” in het Statuut van Rome is volledig ontleend aan de definitie van het begrip “genocide” in het Genocideverdrag van 9 december 1948. Dezelfde definitie van “genocide” is ook te vinden in het Statuut van het Yoegoslavie Tribunaal en van het Rwanda Tribunaal. Het kenmerkende van genocide is gelegen in de specifieke intentie die bij de dader aanwezig moet zijn om nationale, etnische of godsdienstige groepen, dan wel een groep behorende tot een bepaald ras, als zodanig geheel of gedeeltelijk te vernietigen (zie in dit kader artikel 6 van het Statuut).

Ad. b.

Artikel 7 lid 1 van het Statuut van Rome merkt als “*misdrijven tegen de menselijkheid*” aan de daar opgesomde feiten, die zijn begaan als onderdeel van een wijdverbreide of systematische aanval die zich richt tegen een burgerbevolking, wanneer de dader van die aanval wist. Onder een dergelijke aanval wordt ingevolge artikel 7 lid 2 verstaan: een wijze van optreden die met zich meebrengt het meermalen plegen van bedoelde gedragingen tegen een burgerbevolking ter uitvoering of voortzetting van het beleid van een staat of organisatie, die het plegen van een dergelijke aanval tot doel heeft. De opsomming van de gedragingen is niet limitatief.

Andere soortgelijke gedragingen waarmee opzettelijk ernstig lijden of ernstige schade aan de geestelijke of fysieke gezondheid van de burgerbevolking wordt toegebracht vormen een restgroep.

Ad. c.

De definitie van “*oorlogsmisdrijven*” heeft zijn grondslag in normen die gezamenlijk het internationaal humanitairrecht vormen. Belangrijk hierbij zijn de vier verdragen van Geneve van 12 augustus 1949 en de daarbij behorende protocollen. Vanwege het feit dat gewapende conflicten van interne aard vaak minstens even gruwelijk zijn als internationale gewapende conflicten is in de definitie hierin voorzien. Dit is een belangrijke positieve factor.

De definitie bevat niet minder dan vijftig verbodsbepalingen, verspreid over een aantal onderwerpen en die betrekking hebben op zowel internationale gewapende conflicten als op interne gewapende conflicten.

Artikel 8 van het Statuut geeft aan dat in het bijzonder planmatige of op grote schaal gepleegde oorlogsmisdrijven voorwerp van onderzoek dienen te zijn, maar laat de mogelijkheid onverlet dat het Internationaal Strafhof ook kan buigen over incidentele gevallen.

Op grond van artikel 124 van het Statuut van Rome kunnen landen middels een verklaring bij de bekrachtiging van het Statuut aangeven dat de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof niet wordt aanvaard voor oorlogsmisdrijven voor een periode van zeven jaren na de inwerkingtreding van het Statuut voor die staat. Het moet betreffen oorlogsmisdrijven, die zijn gepleegd in die staat of door onderdanen van die staat. De achterliggende gedachte van deze bepaling is om landen de ruimte te bieden orde op zaken te stellen met betrekking tot hun militair personeel en methoden van te gebruiken materieel.

Ad. d.

Het misdrijf van agressie is wel in het Statuut van Rome opgenomen, maar het Internationaal Strafhof kan pas rechtsmacht uitoefenen indien in het Statuut terzake een definitie is gegeven. Dit zou dan kunnen geschieden middels een wijziging van het Statuut ingevolge de artikelen 121 en 123.

2. Collatorale misdrijven

Het Internationaal Strafhof heeft niet alleen rechtsmacht over de feiten opgesomd in artikel 5 van het Statuut van Rome, maar ook over de zogeheten *collatorale* of bijkomende delicten (artikel 70 van het Statuut van Rome). Deze zijn feiten die begaan worden tegen de door het Internationaal Strafhof te voeren rechtspleging, zoals meined, vervalsing van bewijsmateriaal, omkoping van getuigen, belemmering van de rechtsgang door getuigen te bedreigen of te beïnvloeden, vernietiging van bewijsmateriaal of

het onbruikbaar maken daarvan, bedreiging met geweld of met enige feitelijkheid van dergelijke ambten, het aanvaarden van gunsten, waarden of goederen in het kader van passieve omkoping etc. De partijstaten zijn verplicht maximale rechtshulp te bieden bij de vervolging van deze delicten. De partijstaten zijn in dit kader ook verplicht om deze delicten ook strafbaar te stellen in hun nationale wetgeving.

Het Statuut van Rome verplicht niet tot het strafbaar stellen van de in het Statuut omschreven misdrijven in de nationale wetgeving of het vestigen van universele rechtsmacht daarop. Maar het uit het Statuut van Rome besloten liggende *complementariteitbeginsel* volgt dat staten die partij zijn de betrokken misdrijven ook zelf strafbaar stellen en terzake adequate rechtsmacht vestigen, zodanig dat de daders niet onbestraft blijven.

Het blijkt dat de meeste partijstaten overgaan tot de vestiging van universele rechtsmacht voor de in het Statuut van Rome genoemde misdrijven. Suriname zal in dit geval moeten kiezen voor een universele rechtsmacht ten aanzien van verdachten die zich in Suriname bevinden (secundaire universele rechtsmacht). Deze secundaire universele rechtsmacht houdt dus in dat Suriname kan vervolgen voor het geval een persoon in Suriname wordt aangetroffen, verdacht van het plegen van een bepaald misdrijf ten aanzien waarvan een andere staat primaire rechtsmacht heeft. De staat met de primaire rechtsmacht is de staat die een direct aanknopingspunt heeft met de zaak, zoals de staat waar het feit gepleegd wordt of waarvan de verdachte de nationaliteit heeft. Secundaire universele rechtsmacht strekt namelijk ertoe om te voorzien in de mogelijkheid voor de staat waar de verdachte wordt aangetroffen, om de verdachte te vervolgen in het geval dat de staat met de primaire rechtsmacht

om de een of andere reden niet tot vervolging overgaat of over kan gaan.

D. Samenwerking met het Internationaal Strafhof.

Aangezien het Internationaal Strafhof zelf geen mogelijkheden heeft tot aanwending van strafvorderlijke dwangmiddelen, is het voor de realisering van zijn rechtsmacht en jurisdictieaanspraken geheel afhankelijk van de bereidheid van staten die partij zijn om hun strafrechtelijk apparaat ter beschikking te stellen aan het Internationaal Strafhof.

Artikel 86 van het Statuut van Rome legt op alle verdragspartijen de verplichting om met het Internationaal Strafhof samen te werken ter realisering van de in artikel 5 aan het Internationaal Strafhof opgedragen strafrechtelijke rechtsmacht.

In dit kader zijn dan de verdragspartijen verplicht hun nationale recht zo in te richten dat zij hun rechtsverplichtingen jegens het Internationaal Strafhof kunnen nakomen. In de artikelen 89 en 92 van het Statuut van Rome zijn de vormen van grote rechtshulp geregeld, zoals aanhouding en overdracht van de door het Internationaal Strafhof opgeëiste personen. Ook zijn partijstaten verplicht tot iedere vorm van kleine rechtshulp (artikel 93 Statuut), zoals gegevensverschaffing met het oog op identificatie van de opgeëiste persoon en zijn verblijfplaats, het vergaren van bewijsmateriaal en de tenuitvoerlegging van conservatoire maatregelen.

De onderhavige wet is noodzakelijk ter voldoening aan het bepaalde in artikel 104 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname.

Paramaribo, 9 juli 2008,

R. R. VENETIAAN.